

DE VIER UITERSTEN

VAN DE UITERSTEN IN HET ALGEMEEN — DE DOOD.

1. De vier Uitersten van den mensch zijn : de Dood, het Oordeel, de Hel, de Hemelsche Glorie.

2. Het is raadzaam onze Uitersten dikwijls te overwegen; die gedachte verwijderd ons van de zonde en boezemt ons een grooteren ijver in om God getrouw te dienen. Deswege ook zegt de h. Schrift : « Gedenk uwe Uitersten, en gij zult in eeuwigheid niet zondigen. »

De dood.

3. De dood is de scheiding der ziel van het lichaam en de overgang van den tijd naar de eeuwigheid.

4. De dood is met de zonde onzer eerste ouders op de wereld gekomen. « Als gij van den boom der kennis van goed en kwaad eet, zegde God aan Adam en Eva, zult gij sterven. » Adam en Eva gehoorzaamden niet aan God doch, door den duivel verleid, aten zij van de verbodene vrucht. God verdreef hen dan uit het Paradijs, en zij en hunne nakomelingen werden onderworpen aan het lijden en den dood.

5. Het is zeker dat wij allen sterven zullen, en dit als straf der zonde van onzen eersten vader. « Het is den menschen gesteld, zegt de h. Paulus, éénmaal te sterven. »

6. Wij zullen sterven wanneer het God behagen zal; onze dood is onbetwistbaar, doch wij kennen noch den dag, noch het uur.

7. God wil dat het uur des doods ons onbekend blijve; want wisten de menschen, wanneer zij zouden sterven, vele zouden zich intuschen aan allerhande zonden overleveren.

8. Men moet zich tot den dood voorbereiden door een echt christelijk leven en het ontvangen der Sacramenten.

9. Men mag niet den tijd der ziekte afwachten om zich tot een goeden dood voor te bereiden; dat ware vermetel handelen, en zijne zaligheid in gevaar stellen. Zoo deed de vrek, van wien het Evangelie spreekt in de volgende parabel :

¹³Iemand uit de schare zeide tot hem : Meester, zeg aan mijnen broeder, dat hij de erfenis met mij deele! ¹⁴Maar hij zeide hem : Mensch! wie heeft mij tot rechter of erfdeeler over u aangesteld? ¹⁵En hij zeide tot hen : Ziet toe en wacht u voor alle hebzucht; want niet in iemands overvloed is het gelegen, dat hij het leven heeft van hetgeen hij bezit. ¹⁶En hij sprak eene gelijkenis tot hen, zeggende : De akker van zeker rijk mensch bracht overvloedige vruchten voort. ¹⁷En hij dacht bij zich zelve, zeggende : Wat zal ik doen, dewijl ik niet heb, waar ik mijne vruchten verza-

melen kan? ¹⁸En hij zeide : Dit zal ik doen : Ik zal mijne schuren afbreken en grootere bouwen, en daar zal ik al mijn gewas en mijne goederen verzamelen. ¹⁹En ik zal tot mijne ziel zeggen : Ziel! gij hebt vele goederen liggen voor vele jaren : rust, eet, drink, maak goede sier! ²⁰Maar God zeide tot hem : Gij dwaas! in dezen nacht eischt men uwe ziel van u op; en wat gij bereid hebt, voor wien zal het zijn? ²¹Zoo gaat het met hem, die voor zich schatten vergadert, en niet rijk is bij God. (Luk. xii.)

Uitleg der plaat.

10. Deze plaat stelt den dood voor; zij doet ons inzien dat het nuttig is er aan te denken, om de ijdelheid der aardsche dingen te kennen, en slechts de goederen des hemels gade te slaan.

11. In het midden, zien wij Franciscus van Borgia, edelman aan het Hof van Karel V, en, vóór hem, het lijk der keizerin Isabella. Na haren dood werd Franciscus gelast haar lijk naar Grenada te voeren, waar het moest begraaft worden. Toen de lijkstoet daar aangekomen was, opende men de doodkist (dat was immers het gebruik), opdat Franciscus zweren zou dat het gelaat werkelijk dit der keizerin was; doch het gelaat was zoo misvormig, dat het niet meer mogelijk was het te herkennen; het lijk wasemde tevens een zoo besmette geur uit, dat niemand haar verdragen kon. Franciscus, door dit akelig schouwspel diep geroerd, nam het besluit de wereld met hare ijdelheden te verlaten; hij trad eenigen tijd daarna in de Sociëteit Jezus, en werd een groot heilige.

12. Boven, ziet men eenen man en eene vrouw, nog een bloeiende gezondheid genietende, die zich in den spiegel beschouwen. Boven hun hoofd leest men dit woord : *Heden*; en, onder den dood, welke zich aan hun in den spiegel toont : *Morgen*. Die tegenstelling van den staat des gezonden menschen en dezen waarin hij na zijnen dood zal vallen, moet ons aanzetten de altyddurende goederen der ziel hooger te schatten dan de vergankelijke goederen des lichaams.

13. Onder, is een kerkhof vol kruisen, grafzuilen, treurige opschriften; opene graven laten toe geraamten te beschouwen.

14. « Weest ook gij bereid, zegt J.-Ch., want op een uur dat gij niet meent, zal de Zoon des Menschen komen. » De h. Kerk herinnert ons derhalve steeds het gedacht des doods, niet slechts op Allerzielendag, Aschwoensdag, doch ook telkens dat de doodsklok luidt, de Mis voor de overledenen geschiedt.